

"יחיד שהוא בעל מפעל מאושר יהא חייב על הכנסתו החייבת, שהושגה מהמפעל המאושר כאמור, הכנסה בשעות 25% ויהא פטור מכל מס אחר עליה".

(המשך צטטות מתוך: "החוק לעדוד השקעות הון")

"היתרי יבוא: (א) המינהלה תתיר את יבואם של חמרי בניין, מכונות וציוד אחר, או של כל חומר הדרוש לייצורם או להרכבתם, הכל כדרוש להקמת מפעל מאושר - או להרחבתו - בהתאם לתכנית המאושרת.

(ב) המינהלה רשאית להתיר את יבואם של חמרי גלם ומכונות הדרושים לשימוש המפעל בהתאם לתכנית המאושרת. (ג) המינהלה לא תתיר את יבואם של טובין כאמור בסעיף זה, שכמותם אפשר לרכוש מתוצרת ישראל, אלא אם שר המסחר והתעשייה הודיע למינהלה כי טיבם של הטובין מתוצרת ישראל, מחירם, זמן הספקתם או אי-התאמתם לצרכי התכנית המאושרת, מצדיקים מתן היתר ליבוא מחוץ לארץ. (ד) היתר על פי סעיף זה יכול להינתן מותנה.

"פטור ממסים עקיפים: (א) טובין המיועדים להקמתו או להרחבתו של מפעל מאושר בהתאם לתכנית מאושרת - לרבות ציוד משרדי שנקבע בחקנות, אך למעט חמרי גלם - ורכב מנועי פרטי כמשמעותו בפקודת החעבורה - פטורים מתשלום מסים עקיפים, אם יובאו לפי היתר שניתן על פי סעיף 58 או נרכשו בישראל והמינהלה נתנה לרוכש תעודת פטור מהמסים האמורים; "מסים עקיפים" לענין זה - (1) מכס לפי פקודת תעריף המכס והפטורים, 1937; (2) מס קניה לפי חוק מס קניה, תשי"ב 1952; (3) מס בלו לפי פקודת המלט, 1944; (4) היטלים לפי תקנות שעת חירום (תשלומי חובה). תשי"ח 1958; (5) מסים והיטלים לפי כל דין שיבוא במקום החיקוקים האמורים.

"הלואה" - הלוואה שניתנה לשם מימוש תכנונם, רכישתם והרצתם של נכסים, ולשם מימון ההוצאות; "השיעור המקסימלי" - אחוז מהסכום הכולל של המחיר המקורי של הנכסים, כמשמעותו לענין סעיף 21 לפקודת מס הכנסה, ושל ההוצאות, והוא:

- (1) לגבי מפעל שבאזור פיתוח א' - 80%
- (2) לגבי מפעל שבאזור פיתוח ב' - 70%
- (3) לגבי מפעל שבאזור אחר - 60%

(ד) מה בידינו היום?

תכנון של שלשה מפעלים גדולים - מפעל לשימורי פירות וירקות, נגריה גדולה, ומפעל שלישי שעדיין מוקדם לדבר עליו. -

שלשת המפעלים מוכנים להקמה מיידית. הם יעסיקו חלק ניכר מעובדי התעשייה בחברון.

מפעלים קטנים יותר, כגון, מפעל לחלבה-טחינה, למוצרי קרמיקה, בית דפוס, חלקי אלקטרוניקה, כריכיה גדולה, מחצבת שיש, מחצבת אבן בניה, מפעל ליצור מסגרות משקפיים, מפעל ליצור תפילין, מפעל לטקסטיל, לתוויות בד, לליטוש יהלומים, בית מלון, בית הבראה, ועוד...

השטח להקמת מבנים לתעשייה כבר אותר, כביש במצב תקין עובר בו - כפי שנאמר לעיל - מבנים אלה יושכרו על-ידי משרד התעשייה.

מאמר קצר זה, אשר בא להצביע על החומרת המיוחדת בחריפתה של התווית התשתית התעשיתית הכלכלית של חברון בא גם, ובעיקר, להצביע על היתרונות הגדולים של הנתונים הראשונים, הטבעיים אם נזכור גם שחברון תשתלב במסגרת הכלל - ארצית של התעשייה והכלכלה, הנמצאת בתהליך מתמיד של עליה, איך ספק, שלפנינו כל הנתונים האובייקטיביים להקמת עיר חלוצת ההתנחלות ותפארת אבותיה.

* * * *

המפעלים - עבר, הווה ועתיד / בן-ציון הנמן

אחד הדברים המסמלים ישוב קבע, הוא החלק היצרני. לא יתכן ישוב בימינו ללא מקורות העסוקה מבוססים מפעלים יוצרים המהווים מצד מקור פרנסה לעובדים, ומאידך, אספקה של מוצרים לצריכת התושבים.

מתחילת עלייתנו לחברון פעלנו בכוון זה. בד בבד עם גיוס מתנחלים חדשים התענינו בנושא המפעלים. למעלה מ-10 בעלי מפעלים קיימים הביעו נכונות להעביר מפעלים לחברון בנוסף ליזמים חדשים שיזמו הקמת מפעלים חדשים במקום.

כעסק ראשון אשר חשבנו להקים בחברון היה הקיוסק המפורסם על יד מערת המכפלה שנועד לשרת את המבקרים הרבים. קיוסק זה לא הצליח להחזיק מעמד אפילו יום אחד. הממשל הצבאי בהוראה מגבוה הרס אותו.

מעשה זה לא רפה
את ידנו והמשכנו לחפש
דרכים להקמת מפעלים
אחרים.

אחד המפעלים הוא
נגריה שהוקמה בתחילה
בעיר (ללא ידיעת הממשל)
לאחר מכן הועברה לחצר
הממשל, בו היא נמצאת
עד היום ובשלב הרחבה
בעסק נוסף בקשנו רשות
להקים מסעדה וחנות
מזכרות במבנה המצוי
ליד מערת המכפלה.
לאחר פעילות בנושא
אושר הדבר על ידי
ועדת שרים לעניני
חברון. המסעדה והחנות
מעסיקים 7 עובדים.

עם אשור הקמת
הקריה קבל ענין
המפעלים צורה מאורגנת
והתחיל להכנס למסגרת
תכנון.

כגורם מדרבן ראשון במעלה למשיכת מפעלים לאזורנו, נועדה
להיות ההכרזה של האזור כאזור פתוח א.

בפגישתנו עם שר המסחר והתעשייה בהתחלת חודש זה נדון
ענין זה ואף מונה פקיד בכיר לתאום כל הפעולות הקשורות בהקמת
מפעלים באיזור.

ברור שהכרזה באיזור א' צריכה לבוא או מצד הממשלה או
ועדה שרים לעניני כלכלה. השר ספיר הבטיח לפעול בענין זה
בממשלה.

ההשלכה הנובעת מאיזור פתוח א' היא גדולה.

ביתנים מענקים והלואות בתנאים נוחים נוסף למבנה העשיה
שינתנו לכל מפעל באיזור בתנאי שכירות של 15 ל"י לממ"ר לשנה.

בשלב זה, כל מפעל או עסק המעוניין לעבור לחברון יכול
לפנות אל מזכירות המתנחלים. לאחר בדיקת הנתונים אנו מעבירים
את החומר למר דן תיכון הפקיד הממונה מטעם שר המסחר והתעשיה.
מר דן תיכון יטפל בכל עניני המפעלים ביעוץ והדרכה בכל הקשור
למשרדו.

המפעלים המוצעים עד עתה הם:

- א.
- ב.
- ג.
- ד.
- ה.
- ו.
- ז.
- ח.
- ט.
- י.
- יא.

כמו כן נדונים עכשיו הצעות חדשות שעליהן נמסור לאחר
שיתבררו כל הפרטים.

* * * *

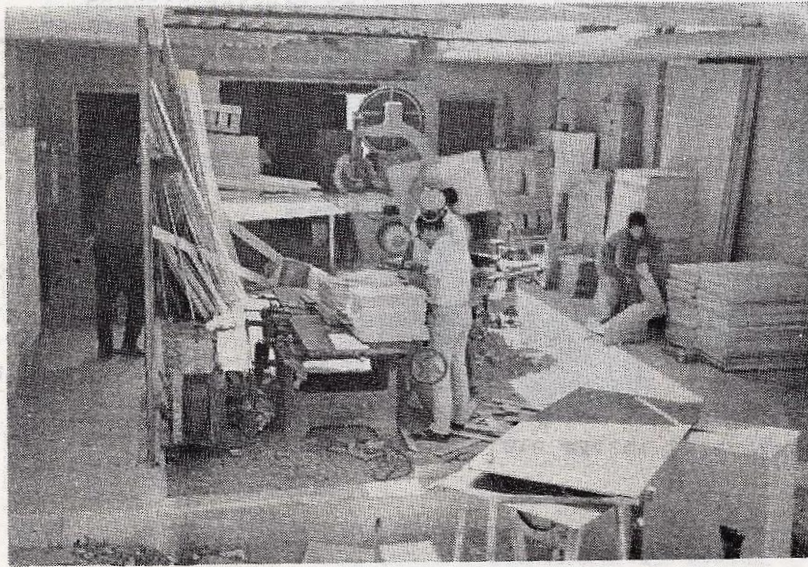
מפעל הנגרות בחברון

ראיון עם אדי דריבן - בעל הנגריה.

לקול המולת מכונות, לרעש הלמות פטישים, מצאנו את אדי
מאובק בגרגרי נסורת בשכבה נכרת. התעכבנו אצלו כיון שהנגריה
הנה המפעל היצרני הראשון בהתנחלות ועליו גאוותינו. אדי,
שבזמן הקרוב תמלא שנה להצטרפותו להתנחלות עשה ככרת דרך מגוונת
עד הגיעו אלינו.

ש : מהיכן הגעת?
ת : הייתי מושבניק ב"אורות" ע"י באר טוביה. וכך רועה צאן ליד טורקמיה.

ש : כיצד הפכת אם כן לנגר?
ת : מעקרו של דבר זהו מקצועי. למדתי נגרות בארה"ב. לאחר סימי את ביה"ס התיכון למדתי במסגרת של חניכות כלומר למוד עיוני ומעשי במקביל וקבלת תאר מ.ס. של טכנאים.

ש : כיצד התפתחה הנגריה בשנתה הראשונה?
ת : ההתחלה הייתה בתיקונים שונים בהתחלות, המשכתי בהכנת ארונות לפי הזמנה למשפחות. ראיתי שיש תצרוכת ובעקר עודדה אותי המזכירות. החלטתי לרכוש מכונות משומשות - והתחלתי לעבוד ממש!

ש : האם יש למפעלך כוון מסוים?
ת : עד כה הכנתי עבור בית המדרש של ישיבת "מתנחלי חברון" ריהוט מלא כלומר: טפסלי עץ טבעי לישיבה, ארון ספרים מקיר אל קיר המכיל את מרבית הספריה התורנית הגדולה

שמצויה. וכן ארוך קדש בדוגמא מקורית. נוסף לכך הכנתי את הספסלים הנמצאים עתה במערת המכפלה במקום קברם של אברהם ושרה אשר משמש כבית כנסת.

לאור זה עלתה מחשבה אולי תייצר הנגריה ארונות קודש - אך בינתיים זה נדחה בפני הזמנה ממשלתית של משרד החנוך בסכום של 13.000 ל"י המדובר בצעצועי קוביות.

נוסף לכך אנו עובדים עבור אדריכלים וקבלנים.

ש : כמה עובדים במפעלך ומהיכף הם?

ת : בינתיים 9 פועלים. 2 יהודים והשאר ערבים מהעיר חברון ועוד יתוספו...

ש : האם יש לך קשרים מסחריים עם הערבים?

ת : כן, אני קונה מהם את העץ ושאר החמרים הדרושים לעבודה.

הנגריה נמצאת עתה בין שני בניני מגורים. אין צורך לתאר את הטרדה הנגרמת למשפחות השכנות למפעל זה... (ביניהן משפחת אדי עצמה) מה עוד שמידי פעם מתוספות מכוונות מענינות ושטח הנגריה עמוס.

ש : האם תמשיך להיות במקום הנוכחי או מסתמנת איזו שהיא תכנית לעתיד?

ת : בעוד שבועיים אי"ה, יסתיים הבנין המוקם והולך נוכח בית המדרש. גדלו 100 מ"ר.

ש : האם תראה בזה שלב סופי?

ת : בהחלט לא! אני מקוה שבעתיד יגדל המפעל ויהיה באזור התעשייה של "קרית ארבע", יעסיק עשרות פועלים ויעסוק בעקר בענף צעצועי העץ אשר עדיין לא מפותח כ"כ בארצנו:

ב ה צ ל ח ה !!!

* * * *

הקשר לעבר

תולדותיה של חברון / מנחם ליבמן

חברון היא אחת הערים העתיקות ביותר בעולם¹; בחורה נאמר שנבנתה שבע שנים לפני צען מצרים^{1א}. חברון היא העיר הראשונה בארץ ישראל שבה התיישב אברהם אבינו התיישבות קבע, לאחר שהתהלך בארץ לארצה ולרחבה. (בראשית יג-יח). מחברון יצא אברהם אבינו להלחם עם ארבעת המלכים^{1ב}, וחזק כדי מלחמתו עבר עם צבאו (חניכיו) את כל ארץ ישראל. באלוני ממרא אשר בחברון נמול אברהם אבינו ובני ביתו; ובה נחבשו על הולדת בנו, שיקרא זרעו, יצחק. (ישמעאל על אף שהיה בנו של אברהם נחשב לפסולת של אברהם ולא נקרא זרעו. עיי' נדרים לא,).

במערת המכפלה אשר בחברון נקברה שרה אמנו לאחר שכל חייה תכננה ליטול את המערה². יצחק ויעקב אבינו התגוררו אף הם תקופה ארוכה בחברון^{2א}. לאחר שירד יעקב ובני ביתו מצרימה נשארה חברון לארבעת הענקים. המרגלים ששלח משה לתור את הארץ הסיתו את בני ישראל להמנע לכבוש את ארץ ישראל לאחר שבקרו בחברון וראו את בני הענק^{2ב}. כלב בן יפונה שהיה אף הוא מן התרים את הארץ נצול מעצת המרגלים בזכותה של חברון; וגרם בחתנגדותו לעצת המרגלים שיכנסו עם ישראל לארץ ישראל³. בגלל שפרש מעצת המרגלים ועודד את רוח העם זכה כלב בחברון⁴. יהושע כבש את חברון⁵ וכלב הוריש משם את בני הענק⁶.

שדה העיר וחצריתה של חברון היתה של כלב. וחלק מהעיר והמגרשים סביב היו של הכהנים⁷. חברון שמשה כעיר מקלט ומכאן הוכחה כי לא היתה מוקפת חומה⁸. אחרי מות שאול, מלך דוד 7.5 שנים על יהודה בחברון⁹. ולחברון הגיעו כל זקני ישראל לכרות עמו ברית לפני ה' ולמסות אותו למלך על כל ישראל¹⁰. רחבעם בצר את חברון¹¹, ובתקופת חזקיהו היא שמשה כאחת מ-4 ערים מחוזיות¹² לאחר תקופת בית ראשון הוגלו היהודים תושבי חברון, ובמקומם באו האדומים שפשטו עד בית צור, צפונית לחברון.

בנחמיה יא-כה מסופר על יהודים שהתיישבו בחברון בזמן שבי ציון. אך העיר היתה מחוץ לפחות יהוד הפרסית. יהודה המכבי כבש את העיר מיד האדומים, ויוחנן הורקנוס ספח אותה ליהודה. בזמן מרד יהודה ברומא השתלט שמעון בר-גיורא על העיר, אך הדומיים כבשו אותה והרגו את תושביה^{12ב}. לאחר מרד בר-כוכבא נכבשה העיר שוב בידי הדומיים, והם הרסוה. לאחר חרבן המקדש הובלו דרך חברון המוני שבויי יהודים שהגיעו משם לעזה, ולאחר מרד בר כוכבא נמכרו המוני יהודים ביריד עבדים גדול שנערך באלוני ממרא¹³. הנוסע הנוצרי אנטונינוס (560-574) למנינם-מספר שלקברי האבות באים להשתטח המון לאין מספר של יהודים מכל הארץ¹⁴. עדות ראשונה על קיום ישוב יהודי בחברון לאחר מרד בר-כוכבא יש בתאורו של ההסטוריון הערבי אל כלדון המספר על עזרת יהודי חברון לכבוש הפרסי של ארץ ישראל¹⁵. בחבור לטיני מסוף המאה העשירית מסופר כי ליהודים הובטח לבנות בית כנסת ליד מערת המכפלה בתנאי שיראו להם את פתח המערה¹⁶. בית הכנסת הזה היה קיים עד הכבוש הביזנטי (4099), בשנת ד' תתקפ"ו בקר הרמב"ם ומשפחתו בחברון¹⁷. ואחריו בקרו הנוסעים היהודים ר' בנימין מטולדה ור' פתחיה מרגנטבורג. בשנת ש' קנה ד' מלכיאל אשכנזי את חצר הקראים ומאז היא היתה במשך 300 שנה מרכז ליהודי חברון, ובה היה בית הכנסת של אברהם אבינו. באותה תקופה היה חי בחברון רבי מנחם בן רבי משה הבבלי בעל ס' טעמי המצוות, הרב אליהו די וידאש בעל הספר המפורסם "ראשית חכמה", והרב יצחק ארחא תלמיד הארצ"י. בשנת שפ"ב נתחבר בחברון הפרוש הספורס על המשניות "מלאכת שלמה" ע"י הרב שלמה עדני מתימן. בתקופה יותר מאוחרת חי בחברון הרב אברהם אזולאי זצ"ל בעל הספר "חסד לאברהם". החיד"א נינו של ר' אברהם אזולאי חי 3 שנים בחברון, והיה כל ימיו שד"ך של העיר חברון, והשתדל בכל כוחו להשיג כספים כדי להציל את יהודי חברון מגזרות ומצוקה כספית.

המשך